

2023-08-23

2023/1404

REMISSVAR

Remiss av promemorian/rapporten Slutna distributionssystem och interna nät - Klimat- och näringslivsdepartementet (KN2023/02063)

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) lämnar härmed följande synpunkter på rubricerad promemoria/rapport.

Införande av Slutna distributionssystem

Svenska kraftnät stödjer slutsatserna i Energimarknadsinspektionens rapport om införande av Slutna distributionssystem och interna nät, men med i denna skrivelse redogjorda förslag till justeringar.

Svenska kraftnät ser det dock som obehövligt att Energimarknadsinspektionen ska ges mandat att pröva de metoder som används för att beräkna avgifter som tillämpas för uttagspunkter inom IKN, i de fall dessa förhållanden prövas i annan ordning, exempelvis enligt jordabalkens bestämmelser om hyra. Det synes märkligt om avgifter ska behöva prövas under flera olika jurisdiktioner.

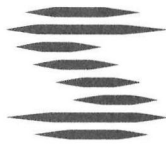
Skäl till beslut

Resurser inom icke koncessionspliktigt nät (IKN)

Det är positivt att IKN får ett regelverk genom Slutna distributionssystem och interna nät, som gör att elanvändare inom IKN kan byta elleverantör enligt Energimarknadsinspektionens förslag. Svenska kraftnät anser däremot att regelverket behöver göras bredare och omfatta alla resurser inom IKN, som har betydelse för elmarknadsfunktionen, för att på så vis omfatta områden som idag avskärmas från elmarknaden. I förslaget till regelverk genom Slutna distributionssystem avskärmas fortsatt dessa områden från elmarknaden.

Svenska kraftnät föreslår därför:

- Öppna upp för att anslutningsledningar med nätkoncession (efter prövning av Energimarknadsinspektionen) ska kunna ägas av elproducenten eller elanvändaren under villkoren om slutet distributionssystem.

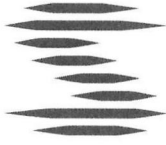
- Omforma regelverket så att leveranspunkter kan etableras inom IKN så att elleverantörer kan ansvara för leveranser av el till förbrukning eller ta emot el från produktion inom IKN. Detta möjliggör rapportering av mätvärden bl.a. till balansavräkningen och därmed synliggörs den faktiska kapacitet som en balansansvarig ansvarar för.
- Inkludera IKN i mätförordningen för att tillgängliggöra resurser som idag är dolda för elmarknaden. Detta kommer främja utvecklingen av marknadslösningar för t.ex. flexibilitet, aggregatorrollen och energigemenskaper där resurserna finns i IKN.

Ledningsnät som avgränsas genom nätkoncession

Idag får inte anslutningsledningar med nätkoncession ägas av kunder trots att överföringen på anslutningsledningen inte sker för annans räkning. Konsekvensen blir att dels nätanslutningskoder och dels regler kring mätning inte träffar kunden direkt utan att en tredje part av formella skäl skapas för att äga anslutningsledningen. Det gör att ansvaret för anslutningsledningar formellt kommer att hanteras av tredje part och nätkoder först indirekt verkar på kundens anläggningar. Genom att tillämpa reglerna för slutna distributionssystem skulle dessa ledningar kunna ägas av elproducenten eller elanvändaren om Energimarknadsinspektionen bedömer att dessa kunder kan ta det formella ansvaret för ägande och drift av anslutningsledningen. Svenska kraftnät anser att regelverket med slutna distributionssystem ska kunna tillämpas där det är lämpligt att kunden är ägare till koncessionspliktiga anslutningsledningar.

Leveranspunkter inom IKN

Ellagen begränsar idag elmarknaden genom att det enbart är nätkoncessionshavaren som har till uppgift att etablera leveranspunkter, d.v.s. inmatnings- och uttagspunkter inom sitt nät. Det innebär att kunder vars bruksställen eller elproduktion som finns anslutna till interna nät avskärmas från elmarknaden. Därmed utesluts elproducenter och elanvändare inom IKN från att delta på elmarknaden på samma villkor som kunderna på det koncessionspliktiga nätet. Genom införandet av regelverket med slutna distributionssystem öppnar det upp för att alla kunder inom IKN att delta i elmarknaden. Energimarknadsinspektionen föreslår dock att regelverket kring slutna distributionssystem enbart ska gälla elanvändare, d.v.s. för uttagspunkter inom IKN. Givetvis bör regelverket även gälla elproducenter som har sin elproduktion ansluten till interna nät d.v.s. inmatningspunkter. För att göra det möjligt att alla kunder ska kunna delta på elmarknaden, bör det ske en justering av ellagens regler kring var leveranspunkter kan etableras.

Svenska kraftnät har i remissvaret på departementets remiss (I2021/01065) av Ei:s rapport Oberoende aggregatorer föreslagit en ändring av regelverket för etablering av leveranspunkter så att de även ska gälla inom IKN.

Kostnad för mätning inom IKN

Energimarknadsinspektionen föreslår i rapporten att kostnader för upplåtelse av nätet och mätning inom IKN får debiteras elanvändaren. Här bör man betänka att Lagen (2022:233) om energimätning i byggnader föreskriver att varje lägenhet ska förses med individuell mätning. I de fall lägenheten inte redan har individuell mätning och elanvändaren genom att byta leverantör förorsakar att mätare måste installeras innebär det en ombyggnad enligt Lagen om energimätning i byggnader. I vilken grad som en elanvändare kan göras betalningsansvarig för mätningen om fastighetsägaren svarar för installationen står inte klart av förslaget.

Mätningsförordningen (1999:716) tillämpas inte

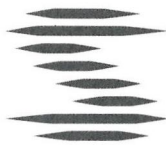
Det finns en diskrepans mellan mätningsförordningens föreskrivna mätning och hur mätning de facto sker genom att nätkoncessionshavare endast mäter energiflödet till och från anläggningar med produktion anslutna till det koncessionspliktiga nätet. Enligt mätningsförordningen ska mätning ske i inmatningspunkt (produktion) och uttagspunkt (förbrukning) förutom i gränspunkt. Genom den installationsstandard som tillämpas i branschen mäts dock enbart nettoflödet i anslutningspunkten om anläggningen har både produktion och förbrukning d.v.s. förordningens mätningkrav på produktions- och förbrukningsmätning följs därmed inte.

Svenska kraftnät föreslår att i samband med införandet av regelverket för slutna distributionssystem i mätningsförordningen reglera att mätning av produktion ska ske inom IKN och rapporteras till balansavräkningen. Därigenom tillgängliggörs produktionen inom IKN på elmarknaden och den nuvarande intentionen i mätningsförordningen att produktion ska mätas separat i inmatningspunkt uppnås.

Förslaget att inkludera mätning av produktion inom IKN i mätningsförordningen leder till att landet får bättre grepp om den faktiska effektsituationen och den energi som avräknas i balansavräkningen kommer närmare motsvara den energi som faktiskt omsätts i elsystemet och ingår i Svenska kraftnäts uppdrag som systemansvarig. Idag finns i Sverige uppemot ca 800 MW framförallt industriproduktion inom IKN som inte blir redovisad och innebär en osäkerhet om produktionen finns tillgänglig i systemet.

Alla resurser behöver komma ut på elmarknaden.

Nuvarande elmarknadsdesign är avgränsad till det koncessionspliktiga nätet genom att mätningsförordningen begränsar resurserna inom IKN från att nå marknaden och utesluter kapacitet som t.ex. skulle kunna göras tillgänglig på

reglermarknaden. Begränsningen hindrar också utvecklingen av marknadslösningar för t.ex. flexibilitet, aggregatrollen och energigemenskaper där resurserna finns i IKN.

Genom att omfatta alla resurser inom IKN såsom produktion, energilager, flexibel förbrukning av regelverket för slutna distributionssystem möjliggör det att dessa resurser kommer ut på marknaden. Svenska kraftnät anser att regelverket behöver göras bredare än energimarknadsinspektionens förslag att begränsa det till elanvändare inom IKN.

Genom att utveckla ellagen och mättningsförordningen till att omfatta även resurser inom IKN kan dessa resurser tillgodogöras på elmarknaden. Genom implementering av de regelverk som följer av slutna distributionssystem kan resurser inom IKN lyftas fram på elmarknaden genom att mättningsförordningens omfattning även gäller IKN.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lotta Medelius-Bredhe efter föredragning av Lars Munter, elmarknadsexpert. I ärendets handläggning har även enhetschef Fredrik Tinglöv, enhetschef Robert Thelander och samordnare Kristina Welin deltagit.

Sundbyberg, dag som ovan

Lotta Medelius-Bredhe

Lars Munter